

اجتهاد

نومرو : ۱۲۰

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تهله فون نومروسی : ۸۶۵

“ Idjtihad ” Constantinople

بشنجی سنه

صربیت فکریه ضادم
علمی، ادبی، اجتماعی هفته لقمجموعه

مدیر مرخص : الهمامی صفا

۲۳ تشرین اول ۳۳۰

آبونه

سنه لک آلی آیلوق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارمه

بلبل و گل

Rudolph Lothar ۱۰ المذبحیہ ترجمہ - لندن ترجمہ

« کندیسنه بیر قیرمزی کل کتیره جک اولورسه مبله دانس ایده جک ، فقط بوتون باغ مده هیج بیر قیرمزی کل یوق » دیه رک کنج مکتبلی تلم ایتدی .
بلبل میسه آغاجنک اوزره نده کی یواسنده ، ده لی قانلی نك تظلمی ایشیدی و یاپراقلر آره سندن اونی حیرتله تماشا ایتدی .
« بوتون باغ مده هیج بیر قیرمزی کل یوق . سعادت مز نه قدار اهمیتیز بیر شیئه باغلی . ماللرک یازدیقلری کتابلرک جله سنی اوقودم . فلسفه نك بوتون سرائری بانا آچیق در . بویله اولدنی حالد ، بیر قیرمزی کله مالک اولمادیم ایچین بوتون حیاتم محو اولیور . » دیه رک کنج مکتبلی باغیردی و کوزل کوزلری یاشلا دوله .

بلبل ملاحظه ایدیوردی . کورونیور ، که حیاتک عاشق در . « کندیسنی طانیادیغ حالد هر کیجه اونا دائر ترنم ایتدم . کیجه لری ، علی الدوام ، اونک حکایه سنی سیل یزلره اکلادتم . یئه اونی نوید بولیورم . صاحب لاری ، آچیلیمش (سنبل) کی قیرمزی ، فقط عشق چهره سنه صوغون فیل دیشی رنکی ویرمش ؛ غم ، یاناقلری اوزرینه دامغانی باصممش .

کنج مکتبلی کندی کندیسنه سویله نیوردی : « پرهنس یارین ایشام بیر بالوریریور ، بوقدار شدله سودیکم قیز اوراده بولوناجاق . کندیسنه قیرمزی کلی کوتوره جک اولورسم شفق آتینجه یه قدار بمله دانس ایده جک . اکر قیرمزی کلی کوتوره جک اولورسم اونی قوللرمک آره سنه آلاجام . آلی الملک ایچنده طوتاجغم . فقط واسفا که بوتون باغ مده نك بیر قیرمزی کل یوق . بو صورتله بنیا بکزلغمک ایچنده قالاچغم . اونم اوکدن کچوب کیده جک آرتق بنی خاطرینه کتیره یه جک ، نم قلم ایسه خراب ویریشان اولاجاق . »

بلبل ، دیوردی : بو ، حقیقه حیاتک عاشق نم اهمیت ویرمه دیکم بر شیدن محرومیق اونی بدبخت ویریشان ایدیور . نم ایچین مایه حظ و ذوق اولان شی اونک ایچین بر اضطراب سببی اولیور . خایر ، خایر ، محبت ، حقیقه اسرار ایله دولودر . محبت زمرددن داها مرغوب در . اک ظریف « اوپال » دن داها زیاده قیمت دردر . اینجی وشب چراغ مقابله صاتین آلیناماز ، اونی چارشیده بولماق ممکن دکدر . تجارتنه قونولماسی محال در . آلمون تری اوزره نده طاریلاماز .

مکتبلی یوکسک سسله دوشونیوردی : « موسیقاجیلر ، غاله ریده اوطوراجاقلر ، یایلری کانیلرینک تلاری اوزره نده کز دیره جکر ، نم سودیکم ربابلرک آهنگ لری آلتنده دانس ایده جک اوقادار ناز کانه دانس ایده جک که آیایغی یره

دکه یه جک وسرایک رنکارنک و محتمم لباسلر کینممش اولان خلقی ، اونا دوغرو قوشا جاقلر . فقط بمله دانس ایجه یه جک چونکه اونا ویره بیلیمک ایچین بیر قیرمزی کل یوق .

کنج مکتبلی کندی سنی چنک اوزره یسه آتدی یوزنی الاریله قاپادی ، آکلادی ؛ اوت ایچینه سرعتله ، طیرماناراق کچن کرتکه له کندی کندیسنه صوریور : « ایچین اغلیایور ؟ » دیوردی .

کوتشک شعاعلری ایچنده رقص ایدن کلبک نجبا ایچین اغلیایور دیه کندی کندیسنه صوریوردی . کوزل باباتیسه چیچکی درین صداسیله سویله نرک قومشوسنه « نجبا ایچین اغلیایور » دیه صوریوردی .

بلبل جواب ویردی :

— بیر قیرمزی کل ایچین اغلیایور .

جمله سی بیردن « عجائب بیر قیرمزی کل ایچین می اغلیایور ؟ تحف شی . » دیه باغیر دیلار .

بیر آز پرده پیرونانه سویله م یه خواهشکر اولان کوچوک بیردیشی کرتنه کله کله دن قانیلیور . فقط ذوالی دلی قانلینک اسرار انکیز کدرینی آکلادی ویریشی سویله مکسزین سیاه یوواسی ایچنده ساکن قالدی و محبتک سرائری دریندن درینه دوشوغه دالدی .

اوچاق ایچین اسمر قانادلرینی یردن یره چارپدی و هوا یه یوکسلدی . کوچوچوک بیر بولوط کیی هواده دالغالاندی و باغ یه دوغری آکدی . باغ نك اورتیه سنده چنله اورتولو بیر برواردی . اوزره یسه کوزل برکل آغاجی دیکلی ایدی . بونی کورور کورمض بلبل بوکل فداننه دوغرو اوچدی ، داللرندن بیر اوزرینه قوندی . « بانابر قیرمزی کل ویر ، سانا نغمه لریمک اک لطیفی تغنی ایده جکم » دیدی . فقط کل آغاجی باشی صالادی . « نم کلم دکزک کوپوکی کی بیاض در . داغ لار اوزرنده کی قاردن داها بیاض در ، لاکن قارداشمه کیت او بیر کونش ساعتک یاننده بویومشدر ، بلکه او سنک آرزو ایتدیککی ویر . » بلبل ، کونش ساعتک اطرافنده بویومش اولان کل فداننک یانه اوچدی . اونا « بانا بیر قیرمزی کل ویر سانا نغمه لریمک اک لطیفی تغنی ایده م » دیدی . فقط کل فدانی باشی صالادی . « نم کللم صاری در . کهر بادن مصنوع بر تخت اوزرنده اوطوران بر دکیز قیزنک صاحب لری کیی صاری در ، اوراچق اوراغیله کلزدن اول چاپیر لنده آچان زرن دن داها زیاده صاری در ، فقط مکتبلی نك پتیره سی یاننده بویومش اولان قارداشمه کیت بلکه او سنک ایسته دیککی ویره بیلیر » جوابی ویردی .

بلبل ، او پتیره نك یاننده کی کل فداننه دوغرو اوچدی . « بانا بیر قیرمزی کل ویر سانا نغمه لریمک اک کوزلی ترنم ایده م » دیدی . فقط کل آغاجی باشی صالادی : « نم کل لرم کوکرجین آیایغی کیی قیرمزی در . دکز دالغه لرینک اک درین کردابلرنده تحریک ایتدیکي مرجان یلپازدن داها زیاده قیرمزی در .

بلبل نغمه سنی بیتیرنجه، مکتبلی قالدی . جبدن بیرنوطه
دفتری و بیر قورشون قلی چیقاردی . بلبل حقنده کندى
کندینه ، آغاجلک ایچندن باغیردی ؛ « مهارتی وار بواشکار؛
فقط حسابته ده مالکیمی ؟ ظن ایتیم . ا کثر آرتیست لره بکزر:
جمله سی ؛ درونی حسیات دن عاری بیر اسلوب دن عبارت در .
باشقارلی ایچین کندیلرینی فدا ایتک ایسته من . منحصرأ کندى
موسیقیسی دوشونور ، و صناعت لرك خودکام اولدوقلرینی
هرکس بیلیر . فقط [بلبلک] بوغازنده بیرقاچ کوزل نغمه نك
بولوندیغی تسلیم ایتلی در . شایان تلف در، که بونغمه لرک درین
معنارلی هیچ یوقدر و عملیاً هیچ بیر اهمیت حائز دکلدیر . «
بونک ، وزه ریته مکتبلی اوداسنه کیتدی ، یا تاغنه اوزاندی ،
مختبی دوشوغه یه باشلادی ، قیسه بیرمدت دن صوگره اویقویه
دالدى .

قر ، سماده یوکسه لنجه بلبل کل آغاجنه دوغرو اوچدی
و کوسنی دیکنه دایایاراق باصمیه دوام ایتدی . دیکن کوسنده
اولدینی حالده بوتون کیجه ترنم ایتدی ، صوغوق ، بلورین
قرآشاغی کیلور ، بلبل دیگله یوردی . بوتون گیجه بلبل ترنم
ایتدی و دیکن دئامداها درین ، دهادرین بلبلک کوسنه یاتیوردی ،
و حیاتنک نسفی دئامداها زیاده ، دئامداها زیاده آزیلوردی .
ایلك دفعه ، بیر دلیقانی ایله بیر کنج قیزک کولکنده محبتک
تولیدی ترنم ایتدی . کل آغاجنک اک یوکسک دالنک اوزه رنده
غایت کوزل بیر کل آچیلوردی و نغمه نك نغمه اوزرینه کلرک
صیق بیر صورتده صیرالاناسی کیبی یاپراقلر بری بیرینی تعقیب
ایدیوردی . کل او ، نهرلر اوزه رنده دوران بولوط کیبی
صولوقدی ، صیاحک ایاقلری [یعنی طلوع] کیبی صولوقدی ،
جرك اهترارلاری کیبی سیمندی . کوموش براینه ایچنده برکلک
کولکله سی کیبی ایدی . برکوچوک کوك ایچنده بیر کلک عکسی
کیبی ایدی . کل آغاجنک اک یوکسک دالنده ییتشن کل ایسته
بویله ایدی .

فقط کل آغاجی ، بلبلک دیکنی کوسنه دهاها درین
باطیرماسنی اخطار ایتدی ، « کوچوک بلبل کوسنی دیکنه دهاها
زیاده باص ، یوقسه کل تمام اولمادان صیاح اولور ! » دیه رک
باغیردی .

بلبل دیکنی کوسنه دهاها درین باطیرمایه ، نغمه سنک
پرده سنی یوکسلتمه یه دوام ایتدی . ارککله بر باکره نك
محبته عشقک دوغماسنی ترنم ایدیور ایدی .

اوزه ریته ، دلیقانی ، نشانلیسنک دوداقلرینی اوپدیکی وقت
یا ناقلرینه کلن قیرمیزلیق کیبی کلک یاپراقلاری اوزه ریته خفیف بر
قیرمیزلیق کلدی . فقط دیکن بلبلک یورکنه هنوز واصل اولماشدی .
بوصورتله کلک قلبی بیاض قالیوردی ، زیر کلک قلبه ، انجاق
بیر بلبلک یورکنک قانی ، قویو قیرمیزلیق ویریر .

کل آغاجی ، یورکنی دیکنک اوزه ریته دهاها زیاده باصماسنی
بلبله اخطار ایتدی . « بلبلکیز ، دیکنی کوسنه دهاها زیاده

لاکن دامارلاریمی دوندوردی . وقیراغی غنجه لریمی یاقدی ،
قاصیرغه دالمی قیردی . بوسبله ، بوسنه هیج بیرکل ییتشدیره میه جکم . «
بلبل » ایسته دیکم یالکیز بیر قیرمزی کل در . بونی بانا
تدارک ایتک ایچین هیج بیرچاره یوقدر ؟ » دیدی .
کل آغاجی جواباً : « یالکیز بیرچاره واردر . فقط بوچاره
اوقادار مدده سدر ، که سویله میه جسارت ایده مم . »

بلبل « سن سویله بن قورقام » دیدی . کل آغاجی « اکر
بیر قیرمزی کله مالک اولماق ایسترسه ک اونی ، مهتابده کوزیاشرلرکن
وجوده کتیر و کندی قاناک ایله اونی بویا برکل دیکنی قلبه کله باشم
اولدینی حالده بانا نغمه کی تغنی ایتمه لیسین ، بوتون کیجه بنم ایچین
اوتمه لیسین و دیکن قلبکی دله لیدر . سنک حیاتنک قانی بنم
طمرلرم آلمالی ونم اولمالیدر . » دیدی .

بلبل سویله فریاد ایتدی : « بیر قیرمزی کل ایچین اولک
پک آغیر بیر بهادر ، حیات هرکس ایچین قیمتداردر . ییشیل
اواده بیر دال اوزرنده اوطورماق کونشک آلتون آرابه اوزرنده
طلوعی ، وقیرک اینجی آرابه سیله ظهورینی تماشا ایتک نه قادار لطیف در !
طاغ ایتکنده طاش لار آره سنده کی چاک چیچک لری طاغ ته په لرند
یتشن بو کورتلن نه قادار کوزل در . فقط محبت حیاتک فوقنده در ،
حیات دن فضلدر . و بیر انسانک یوره کنه قیاساً بیر قوشک
یوره کنک نه اهمیت واردر ؟ »

بلبل اسمر قانادلرینی آچدی ، هوایه یوکسکدی . اورمان
اره سندن بیر کولکله کیبی سوزولوب غائب اولدی .

کنج مکتبلی حالا چایر اوزه رنده ، بلبلک براقیدنی یرده
یاتیوردی و کوزل کوزلرنده یاشی هنوز قوروماشدی .

بلبل « بختیار اولاجاقسین ، قیرمزی کلکی الهه ایده جکسین
دیبه باغیردی .

« قرک ایشغینه نغمه لرمدن اوگلی تشکیل ایده جکم اونی
کندی یورمک قانیله بویایا باغم ، بونا مقابل سندن ایسته دیکم
یالکیز صادق محبتله عاشق اولماکدر ، چونکه محبت فلسفه نك
دانشمند اولایبیله جکی درجه دن دهاها یوکسک بیر درجه ده
دانشمنددر ، محبت قوتک ، مقتدر اولایبیله جکی درجه دن دهاها
زیاده اقتدارلی در . محبتک قانادلری آلو رنکنده در وجودی
آلو رنکندن خلق اولوغمدر . دوداقلاری بال کیبی طاطلی در .
نفسلری معطر در . »

کنج مکتبلی یوقاری باقوردی ، ایشیدییوردی . فقط
بلبلک سویله دیکنی آکلامایوردی . چونکه او ، یالکیز کتایده
یازیلی اولان شیلری بیلیوردی .

فقط میسه آغاجی هرکله یی آکلادی و پک زیاده محزون
اولدی ، چونکه دالی اوزه رنده یووا یامش اولان بوبلی پک
سویوردی . میسه آغاجی « بانا صوک بیر نغمه دهاها ترنم ایت ،
سن کیدرسه ک بن پک یالکیز قالا باغم » دیبه بلبلک قولاغنه
فیسلدادی . بلبل ، میسه آغاجنه ترنم ایتدی ، سسی کوموش
کاسه لر دن دوگولن صویک عینی ایدی .

گل بیر چامور ایچنه دوشدی ، و بیر عربنه تکرلکی ، گل ک
اوزه نندن کچدی .

قیز « نعمت ناشناس می ؟ افندی . سز قابا بیر لسان
قوللانورسکیز . هم ده سز نه سکیز ؟ ساده بیر مکتبلی .
ما اینجی نك برادر زاده سی کی قوندوره کزده کوموش قوپچه
اولا بیله جکنی بیله ظن ایتم . » دیدی ، صندالیه سندن قالقدی ،
ایچهری کپردی . مکتبلی نه وه کیتدیکی وقت ، کندی کندینه
« محبت ، مکر بدلاجه بیر شیمش . منطق ک یاری فائده سی قدار
فائده سی یوق . زیرا هیسج بیر شی اثبات وحل ایتمز . وجود
بوا یا جاق بیر املی ذکر ایدر دورور ، اصلی اولمایان بیر شیئه
ایناندریر ، خلاصه کلام هیچ عملی دکل در ، بو کونکی کونده
ایسه هر شی و هر کس عملی اولماق کرکدر ، فلسفه یه عودت
ایدیورم ، مه تافیزیک [مابعدالطبیعیات] مطالعه ایده جکم »
دیوردی .

بوملاحظه لر ایچنده ، مکتبلی اوداسته کیتدی . قایلن وتوزلو
بر بیر کتاب چیقاردی . مطالعه یه قویولدی .

اورقاروایلم .

رباعیات خیام

مأیّم باطلف حق تولا کرده

وز طاعت و معصیت تبرا کرده

آنجا که عنایت تو باشد باشد

نا کرده چو کرده ، کرده چون نا کرده .

بز حقاك لطفنه تقرب و طاعت و معصیت دن تبری ایتملر ،
زیرا [ای الله] سنك عنایت كك ایشیدیکی یرده یامایان یاپانه ،
یاپان یامایانه مساوی اولور . [۱]

نقشی ست که بر وجود ماریخته

صد بو العجبی زما بر آنکیخته

من زان به ازین نمیتوانم بودن

کز پوته مرا چنین فرو ریخته .

وجود من اوزه رینه انطباع ایندیردیک بیر نقش وار ،
بو انطباع لرك اثری اولاراق بزدن یوز دورلو غرابت ظهور
ایتدیریورسین ، بن بوندان داها ای اولمایه مقتدر دکم ، زیراسن
بی پوته دن قابله بو ترکیب وطبیعتله دوکدک .

[۱] 361 نومرولو رباعی نك حاشیه سنه باقکیز .

درین باطیر ، یوقسه کل تماملاندن اول صباح اولور « دیه
سسلندی .

اوزمان ، بلبل دیکنی ، کوکسنه داها زیاده درین باطیردی .
و دیکن بلبل ک یورکنه واصل اولدی . بلبل بیر آجی نك قوقلی
صانجاماسنی حس ایتدی . آجی بویوکدی ، و بلبل ک نغمه سی داها
زیاده وحشی ، داها زیاده وحشی اولیوردی ، زیرا اولوم ک
اکمال ایتدیکی محبتی ، هزارده اوله یین محبتی ترنم ایدیوردی .
کل ، شرق کلی کی قیرمنی اولیوردی و ریفه لر قیرمنیدی .
و بلبل ک یوره کی بریاقوت کی قیرمنی ایدی .

فقط بلبل ک سسی کیتدی که ضعیفلاوردی کوچوک قانادرلی
چارمایه باشلاوردی ، کوزلر نك اوزرینه بیر پرده اورتولیوردی .
نغمه لر کیتدی که داها ضعیف اولیوردی . و بوغازنده عادتاً
کوج یوته بیله کی بیرشی وارمش کی حس ایدیوردی . بونکله
برابر یورک دن بیر فریاد داها قویاردی . صولغون آی دیکله یوردی ،
آی ارضه جگر صاچور و سماده ثبات ایدیوردی . قیرمنی کل ،
بلبل ایشیدیوردی ، بوتون پارقارلی بیجت و سرور اوکنده
تیره یور . و صباح ک سرین روزگار یله آچیلیوردی . نه قو
تپه لرده ، ارغوانی سینه سنده بو نغمه یی کوتوریور و او یوان
چوبانی رؤیا کورررکن او ایندیریوردی . نه قو ، ساحله
قامش لادن کچدی و قامشلق ، خبری ، دکره قدار کوتوردی .

گل آغاجی « باق ، باق ، شیمدی گل تمام اولدی »
دیه سسلندی ، فقط بلبل هیچ بیر جواب ویرمه دی ! بلبل
یوکسک چنک اوزه رنده و دیکن یورکنده اولدینی حالدّه ٹولش
یاتیوردی .

اوکله وقتی مکتلی پنجره سنی آجش دیشاری باقیوردی .
« نه قدار نادر بیر سعادت ، ایشته بیر قیرمنی گل !
عمرمه بونا بکزر بیر گل کورمه دم . نه قدار کوزل ! بونک
لاتینجه اوزون بیر اسمی اولماق کرکدر » دیدی پنجره دن
اوزاندی گلی قویاردی . هان شاپقاسنی باشنه قویدی ، انده
گل اولدینی حالدّه پروفه سسورک نه ونه قوشدی . پروفه سسورک
قیزی قاپی نك اوکنده اوطوریور چقریغه ماوی ایک صاریوردی .
کوچوک کوپکی کنج قیزک آیاقلر نك اوکنده یاتیوردی .

مکتبلی ، پروفه سسورک قیزینه « سزه بیر قیرمنی گل
کقیریرسه م بخله دانس ایده جکگزنی سوبله مشدیکیز ، ایشته
بوتون دنیا نك کوزل قیرمنی گلی . بو آقشام بو گلی
کوکسکزه (قلیکزک اوزه رینه) طاقا جاقسکیز و برابر دانس
ایدرکن سزی نه قدار حرارتله سئودیکمی سزه سوبله جک . »
فقط کنج قیز قاشلارینی چاتدی . « ظن ایتم که بو گل نیم تووالتمه
مناسب اولسون ، هم ده ما اینجی نك برادر زاده سی بانا بیر قاق آغیر
قیمتلی مجوهرات کوندردی ، مجوهراتک چیچکلردن داها زیاده
بهالی اولدیغنی هر آدم بیلیر » جوابی ویردی .

بو جواب دن دلکیر اولان مکتبلی ، قیزه « سز حقیقه
صوک درجه ده نعمت ناشناسسکیز » دیدی و گلی سوقاغه آتدی ،